

Forundersøgelse af Kærup SV4, matrikel 66c, Benløse, Benløse by, i alt 12.000 m² den 3. - 5. oktober 2007

Gravemaskine brugt ved afømning af muldlag (Foto nr. 01140D02).

Indhold

Resumé.....	3
Årsag og evt. sagshistorie	3
Deltagere	3
Lokalisering og topografi.....	3
Indmåling	4
Metode og beskrivelse	4
Fundtyper og datering	4
Vurdering og evt. fremtidige tiltag	4
Anlægsliste.....	5
Fundliste.....	7
Fotoliste.....	7
Tegningsliste	8
Måledata.....	8
SVM01140-1_Bilag 1: Genstandsfotos	
SVM01140-1_Bilag 2: Digitalfotos	
SVM01140-1_Bilag 3: Oversigtskort med 8 tilhørende detailtegninger i fast målestoksforhold 1:200	
SVM01140-1_Bilag 4: Tegningsbilag med tegnforklaring til de enkelte anlæg	

Resumé

Forundersøgelse af 12.000 m² viste bebyggelsesspor i form af en del store nedgravninger med dyrekogler og keramik samt stolpehuller, som ikke kan sættes sammen til sikre huskonstruktioner. På grundlag af keramikken kan bebyggelsessporene dateres generelt til jernalder fra ca. år 500 f. Kr. til år 800 e. Kr.

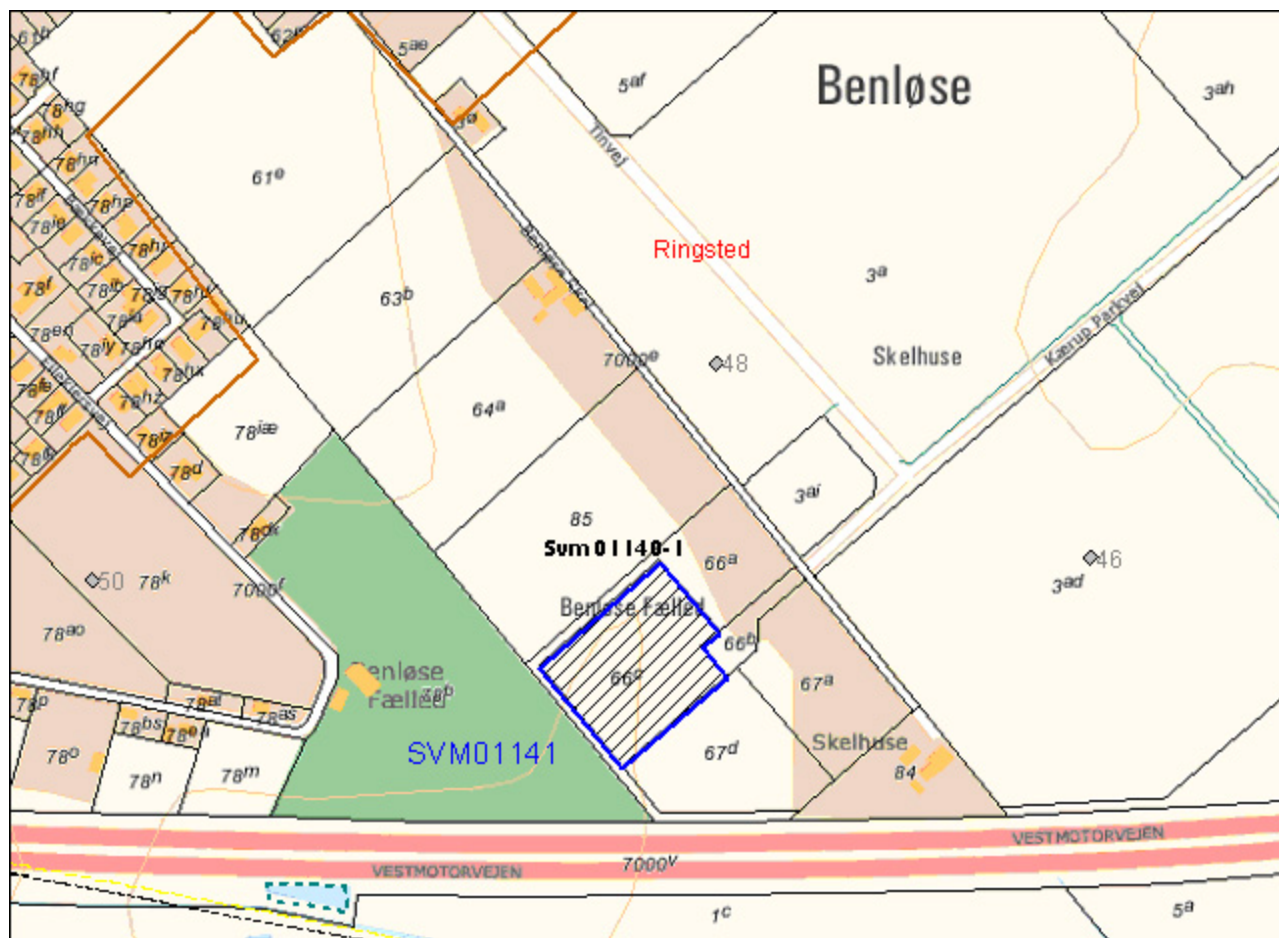
Årsag og sagshistorie

Henvendelse fra byherre om en udtalelse angående skjulte fortidsminder efter Museumslovens §25. I nærområdet er fundet flere bebyggelser fra jernalderen blandt andet SVM01099 (040202 sb.46) og lidt længere mod nordøst, SVM2005103 (040202 sb.47) samt SVM01114 (040202 sb.49) og det samme kunne være tilfælde på det aktuelle område. Efter aftale med byherre blev der foretaget en forundersøgelse af området. Yderligere sagsoplysninger er registreret i Musfront.

Deltagere

Forundersøgelsen blev gennemført af Kirsten Christensen med Kirsten Mains som daglig leder. Maskinkraft blev leveret af Vækst og Miljø. Indmåling er foretaget af DKS. Alle sagsoplysninger er registreret i Musfront på museet.

Lokalisering og topografi

SVM01140-1: Det undersøgte areals beliggenhed vist med blå © KMS

Det undersøgte område er placeret i sydenden af Kærup Parkvej, Benløse, 4100 Ringsted, nord for Vestmotorvejen. Den nordlige og vestlige del er indkredset af et levende hegn. Den nordlige del er placeret lidt højere i terrænet og undergrunden består af gult ler med gule sandlommer og partier af grøngrå gytje. Den sydlige del er lavere liggende og søgegrøfterne trak vand fra undergrunden i løbet af dagen. Her består undergrunden af gult ler med partier af grøngrå gytje. I de omkring liggende områder har der været en del større arkæologiske udgravninger, som har bevidst at Ringsted-området har været et veletableret beboelsesområde fra neolitikum og frem. Der kan fremhæves SVM2005103, hvor der blev fundet et hus fra neolitikum, men også et stort beboelsesområde med tilhørende gravplads fra jernalderen. En anden sag er SVM01099, hvor der også blev fundet huse med flere faser – også fra jernalderen. SVM01114 viste sig at indeholde et hus fra neolitikum samt to huse fra jernalderen.

Indmåling

Alle 30 punkter blev indmålt den 5.oktober 2007 med GPS i System34 Sjælland med stor nøjagtighed.

Iagttagelsesforhold

Undersøgelsen startede i tåget vejr, som blev afløst af en lavtstående sol, som besværliggjorde iagttagelsesforholdene. Senere blev det klart efterårsvejr med sol.

Metode og beskrivelse

Afrømningen blev foretaget med en stor gravemaskine påmonteret en to meter bred skovl. Muldlaget blev afrømmet i ni søgegrøfter fordelt over undersøgelsesområdet. De fremkomne anlæg blev streget op og markeret med pinde. Anlæggene blev derefter indtegnet i målestoksforholdet 1:100. Hver søgegrøft blev tegnet i 40 meters baner og i hver ende af dette grøftstykke blev der placeret et målepunkt. Alle anlæg blev fortløbende A-nummereret og overfladebeskrevet med hensyn til fyld, type/funktion, snit, indhold og datering. Udvalgte anlæg blev snittet og beskrevet. Fundene blev registeret for hvert anlæg og derefter X-nummereret samt fotograferet.

Fundtyper og datering

	Oldtid	Jernalder	1600-^
Anlæg - Stolpehul	12		
Anlæg - Grube	22	1	1
Anlæg - Kogestensgrube	3		
Fund - Dyreben	x		
Fund - Keramik		x	x

Der blev undersøgt 40 anlæg fordelt på 12 stolpehuller, 24 gruber, 3 kogestensgruber samt 1 stenspor. Desuden blev der registeret 7 lavninger og diverse drænforløb. Som det kan ses på bilag SVM01140-1_Bilag 4 koncentrerer stolpehullerne (røde) sig ved den højning der findes i terrænet i den nordvestlige del af området. Det samme gør sig gældende for gruberne (grønne) som er placeret relativt tæt ved stolpehullerne.

Gis og data

Indmålingspunkterne fra landmåler blev sendt til museet som tid-fil. Punkterne blev lagt ind i en MI-tabel, som via MIFFtrans blev konverteret til Kp2000Sj. Tegningerne i 1:100 blev derefter scannet og rentegnet i MapInfo af Kirsten Mains.

Ved rentegningen er der blevet brugt følgende tabeller: Felt (søgegrøfter), anlæg (type/funktion, snit, indhold og datering), muld (tykkelse i cm) og undergrund (jordbeskrivelse).

Anlæg med A-nr.: Stolpehuller, gruber, kogestensgruber og stenspor.

Der er ikke lavet tilføjelser til standardtabellerne.

Ved udarbejdelsen af bilag 3 og bilag 4 er følgende typer udskilt: Stolpehuller (rød), Gruber (grøn) kogestensgruber (sort), dræn (lysere grøn), vådbund (gul), søgegrøfter (sort streg) og stenspor (grå).

Vurdering og evt. fremtidige tiltag

Der blev undersøgt 1440 m², hvilket giver en undersøgelsesprocent på 12 %, som i dette tilfælde anses for at være dækkende.

I dette tilfælde anbefaler jeg ikke en yderligere undersøgelse, da beboelsesområdet ud fra de fundne stolpehuller ikke kunne sættes sammen til en sikker huskonstruktion.

Sorø d. 27.11.07

Kirsten Mains

Stud. Mag. Art.

Anlægsliste

A-nr.	T	Snit	Type	Beskrivelse	Fund	Fase
A01	01		Grube	Brungråt muldet ler		Oldtid
A02	01		Grube	Lys brungråt muldet ler		Oldtid
A03	02	Snit: N-S. Dia.: 35 cm. D.: 10 cm. Afrundet bund og sider	Grube	Lys gråbrun ler		Oldtid
A04	02		Stenspor			
A05	02		Grube	Gråbrun muldet ler		Oldtid
A06	02	5-6 cm dyb, diffus	Grube	Gråbrun muldet ler		Oldtid
A07	02	Snit: Nord-syd. Dia.: 30 cm. D.: 17 cm.	Grube	Brungråt muldet ler		Oldtid
A08	02		Grube (recent)	Mørk bruntgråt leret muld. Skår af fladt fad, glaseret (ikke medtaget)		Nyere tid
A09	03	Snit: Sydøst-nordvest. Dia.: 198 cm. D.: 27 cm. Lige side mod sø, skrå mod nv, flad bund.	Grube	Mørk brungråt muldet ler med sten, knogler, keramik, trækul og rødbrændt ler.	X04: Dyreknogler X05: Keramik	Jern- alder
A10	03	Snit: Sydøst-nordvest. Dia.: 349 cm. D.: 30 cm. Afrundede sider og flad bund.	Grube	Mørk brungrå muldet ler med knogler og trækul.	X01: Dyreknogler X02: Brændt ler	Oldtid
A11	03	Snit: Sydøst-nordvest. Dia.: 395 cm. D.: 36 cm. Skrå sider og flad bund.	Grube	Mørk gråbrun muldet ler med trækul, keramik og knogler	X03: Dyreknogler	Oldtid
A12	03	Snit: Syd-nord. Dia.: 32 cm. D.: 27 cm. Afrundet bund og sider.	Stolpehul	Brungrå, letsandet ler		Oldtid
A13	03	Snit: Syd-nord. Dia.: 25 cm. D. 9 cm. Afrundet bund og sider	Stolpehul	Mørk gråbrun letsandet ler		Oldtid
A14	03	Snit: Syd-nord. Dia.: 45 cm. D.: 10 cm. Afrundet bund og sider.	Stolpehul	Brungrå letsandet ler spættet med undergrund. En del sten i overfladen		Oldtid
A15	03	Snit: Syd-Nord. Dia.: 52 cm. D.: 18 cm. Afrundet bund og sider.	Stolpehul	Brungrå letsandet ler opblandet med undergrund		Oldtid
A16	03	Snit: Syd-nord. Dia.:42 cm. D.: 11 cm. Lige sider og flad bund.	Stolpehul	Gråbrun, letsandet ler med nister af brændt ler og trækul. Kraftigt opblandet med undergrund		Oldtid
A-nr.	T	Snit	Type	Beskrivelse	Fund	Fase

A17	03		Kogestens-grube			Oldtid
A18	05		Kogestens-grube	Mørk gråsort trækulsholdigt muldet ler med ildpåvirket sten		Oldtid
A19	05		Grube	Brungråt muldet ler med trækulsnister		Oldtid
A20	05		Grube	Brungråt muldet ler med trækulsnister og keramikmulder.		Oldtid
A21	04	Snit: Nord-syd. Dia.: 36 cm. D.: 10 cm. Rette sider og afrundet bund.	Stolpehul	Lys brungråt sandet ler		Oldtid
A22	04	Snit.: Nord-syd. Dia.: 30 cm. D.: 13 cm. Skrå sider og afrundet bund.	Stolpehul	Brungråt muldet ler		Oldtid
A23	04	Snit.: Nord-syd. Dia.: 55 cm. D.: 20 cm. Rette sider og afrundet bund.	Stolpehul, evt. grube	Lys brungråt sandet ler		Oldtid
A24	04		Grube	Brungråt muldet ler		Oldtid
A25	04	Snit: Syd-nord. Dia.: 20 cm. D.: 7 cm. Rette sider og afrundet bund.	Stolpehul	Mørk brungråt muldet ler		Oldtid
A26	04		Grube	Brungråt sandet ler		Oldtid
A27	04	Snit: Nord-syd. Dia.: 35 cm. D.: 8 cm. Diffus i snit.	Stolpehul?	Lys brungå sandet ler		Oldtid
A28	04	Snit.: Nord-syd. D.: 5-6 cm. Diffus	Grube (rest)	Brungråt sandet ler		Oldtid
A29	04		Grube, rest	Mørk brungrå muldet ler med gule sandområder		Oldtid
A30	04		Grube	Mørk brungråt muldet ler, trækulsholdigt		Oldtid
A31	04	Snit.: Nord-syd, set mod øst. Dia.: 27 cm. D.: 3 cm. Afrundet bund og sider.	Stolpehul	Lys brungråt muldet ler		Oldtid
A32	04	Snit.: Nord-syd, set mod øst. Dia.: 27 cm. D.: 5 cm. Afrundet bund og sider.	Stolpehul	Lys brungråt sandet ler		Oldtid
A33	04	Snit.: Nord-syd, set fra øst. Dia.: 45 cm. D.: 10 cm.	Grube	Mørk brungråt muldet ler		Oldtid
A-nr.	T	Snit	Type	Beskrivelse	Fund	Fase

A34	04	Snit.: Syd-nord. Dia.: 35 cm. D.: 12 cm. Jævnt afrundet bund og sider.	Grube	Mørk brungråt muldet ler		Oldtid
A35	04		Kogestens-grube	Mørk brungrå trækulsholdigt muldet ler med ildpåvirket sten.		Oldtid
A36	04	3-4 cm dyb	Grube (rest)	Brungråt muldet ler		Oldtid
A37	04		Grube	Mørk brungråt muldet ler med trækulsnister		Oldtid
A38	05	Snit.: Øst-vest. D.: 10 cm. Jævnt afrundet bund og sider.	Grube	Brungråt muldet ler med trækulsnister.		Oldtid
A39	05		Grube	Brungråt muldet ler		Oldtid
A40	05	Snit.: Nord-syd. Dia.: 50 cm. D.: 5 cm. Diffus i snit.	Grube	Mørk brungråt muldet ler med trækul.		Oldtid

Fundliste

X-nr.	Anlæg	Materiale	Beskrivelse
01140x01	A10	Dyreknogler	9 stk. fra et større husdyr (ko eller hest) 1 stk. brændt knogle
01140x02	A10	Ler	1 stk. rødbrændt lerklining
01140x03	A11	Dyreknogler	31 stk. knoglefragmenter 5 stk. brændt knogle
01140x04	A09	Dyreknogler	9 stk. knoglefragmenter 1 stk. hvidbrændt knoglefragment
01140x05	A09	Keramik	19 stk. keramikskår, heraf 9 stk. bundskår og 10 sideskår. Groft magret keramik.

Fotoliste

Film nr.	Opt.	Type	Tekst	Fot.	Dato
01140-1	1	Digital	Området set fra øst	KC	04-10-07
01140-1	2	Digital	Gravemaskine	KC	04-10-07
01140-1	3	Digital	Søgegrøft 3, set fra øst	KC	04-10-07
01140-1	4	Digital	Søgegrøft 4, set fra øst	KC	04-10-07
01140-1	5	Digital	Søgegrøft 4, set fra øst	KC	04-10-07
01140-1	6	Digital	Søgegrøft 7, set fra øst	KC	04-10-07
01140-1	7	Digital	Søgegrøft 7, set fra øst	KC	04-10-07
01140-1	8	Digital	Nordlig del af udvidelse, set fra sydøst	KC	04-10-07
01140-1	9	Digital	Østlig del af udvidelse, set fra syd	KC	04-10-07
01140-1	10	Digital	Grube A09 og A10, set fra øst	KC	04-10-07
01140-1	11	Digital	Grube A09 og A10, set fra øst	KC	04-10-07
01140-1	12	Digital	Vestlig del af udvidelse, set fra øst	KC	04-10-07

Tegningsliste

T. nr.	Type	Målestok	Dato Init
T01	Søgegrøft 1 og søgegrøft 2	1:100	03-10-2007 KC
T02	Søgegrøft 3 og søgegrøft 4	1:100	03-10-2007 KC
T03	Søgegrøft 5 og østdel af søgegrøft 6	1:100	03-10-2007 KC
T04	Vestdel af søgegrøft 6 og søgegrøft 7	1:100	03-10-2007 KC
T05	Søgegrøft 8 og søgegrøft 9	1:100	03-10-2007 KC

01140D01

01140D02

01140D03

01140D04

01140D05

01140D06

01140D07

01140D08

01140D09

01140D10

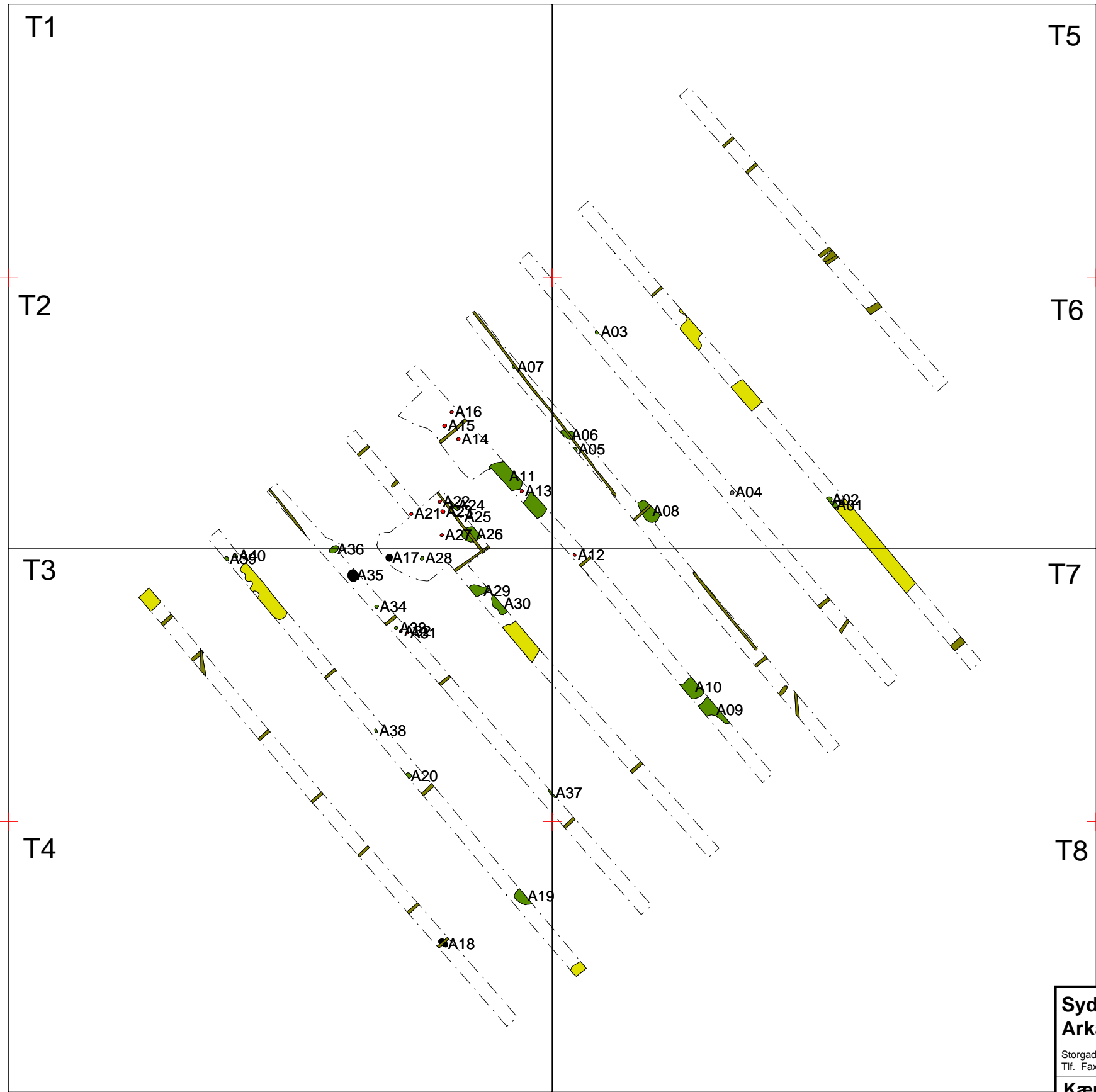
01140D11

01140D12

Y: 6149220

X: 677706

X: 677441

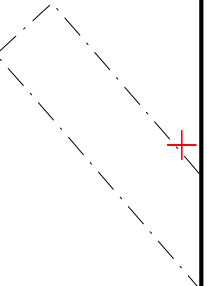
Y: 6149056

Sydvestsjællands Museum Arkæologisk afdeling <small>Storgade 17, 4180 Sorø Tlf. Fax.</small>		
Kærup SV4 Oversigtstegning		
Dato: 11.10.2007 / 07:36:48		J.Nr. 01140-1 Målforhold: 1:700 Init.: KM

Y: 6149219

X: 677575

X: 677487

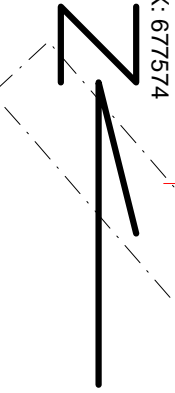
Y: 6149164

Sydvestsjællands Museum		
Arkæologisk afdeling		
<small>Storgade 17, 4180 Sorø Tlf. Fax.</small>		
Kærup SV4	J.Nr. 01140-1	
T1	Målforshold: 1:200	
Dato: 11.10.2007 / 07:24:22	Init.: KM	

Y: 6149184

X: 677574

+

+

X: 677486

Y: 6149130

Sydvestsjællands Museum Arkæologisk afdeling		
Storgade 17, 4180 Sorø Tlf. Fax.		
Kærup SV4	J.Nr. 01140-1	
T2	Målforhold: 1:200	
Dato: 11.10.2007 / 07:25:26	Init.: KM	

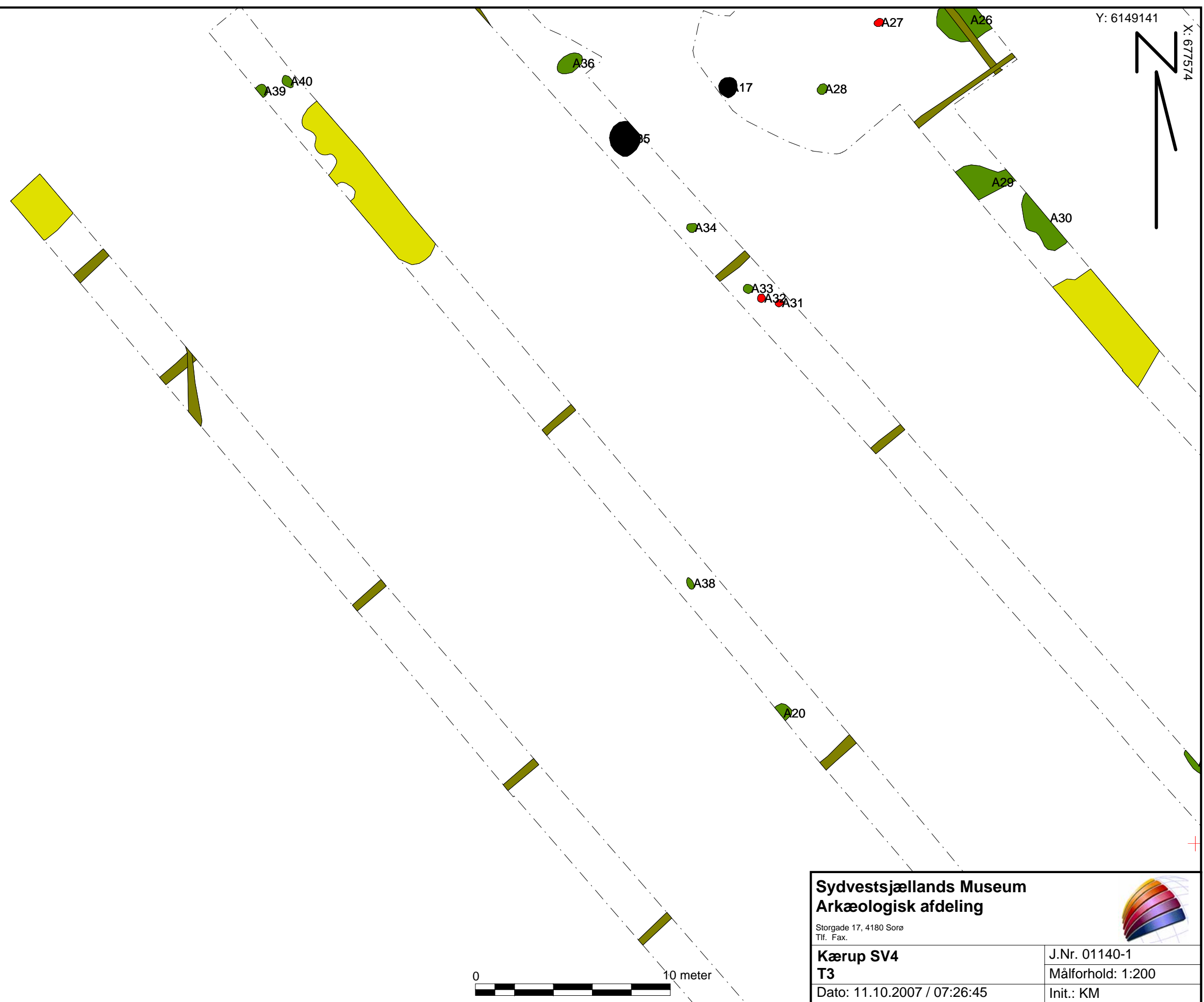
Y: 6149141

X: 677574

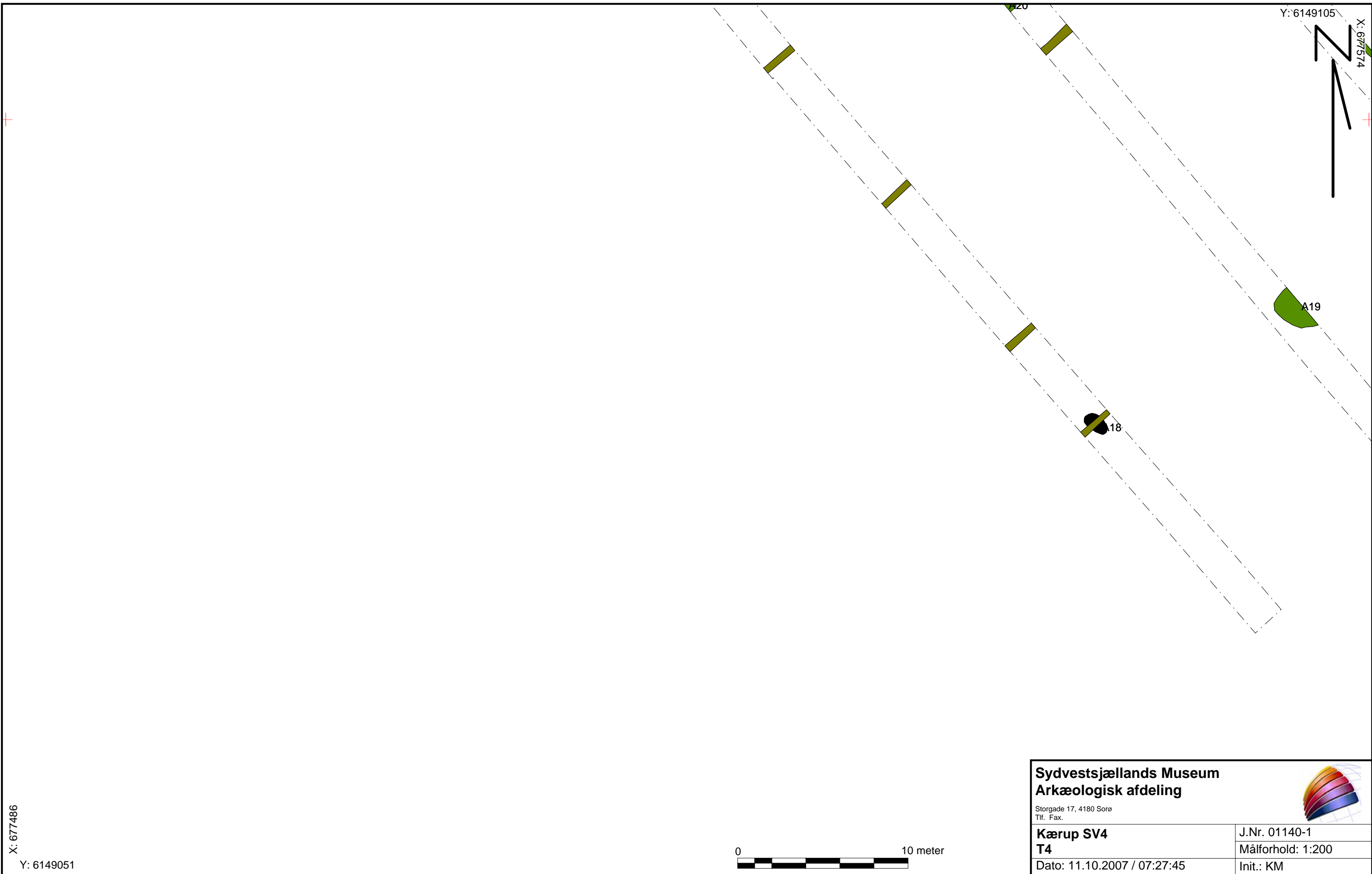
X: 677487

Y: 6149087

Sydvestsjællands Museum Arkæologisk afdeling <small>Storgade 17, 4180 Sorø Tlf. Fax.</small>		
Kærup SV4 T3		
Dato: 11.10.2007 / 07:26:45		J.Nr. 01140-1 Målforhold: 1:200 Init.: KM

X: 677486

Y: 6149051

Y: 6149105

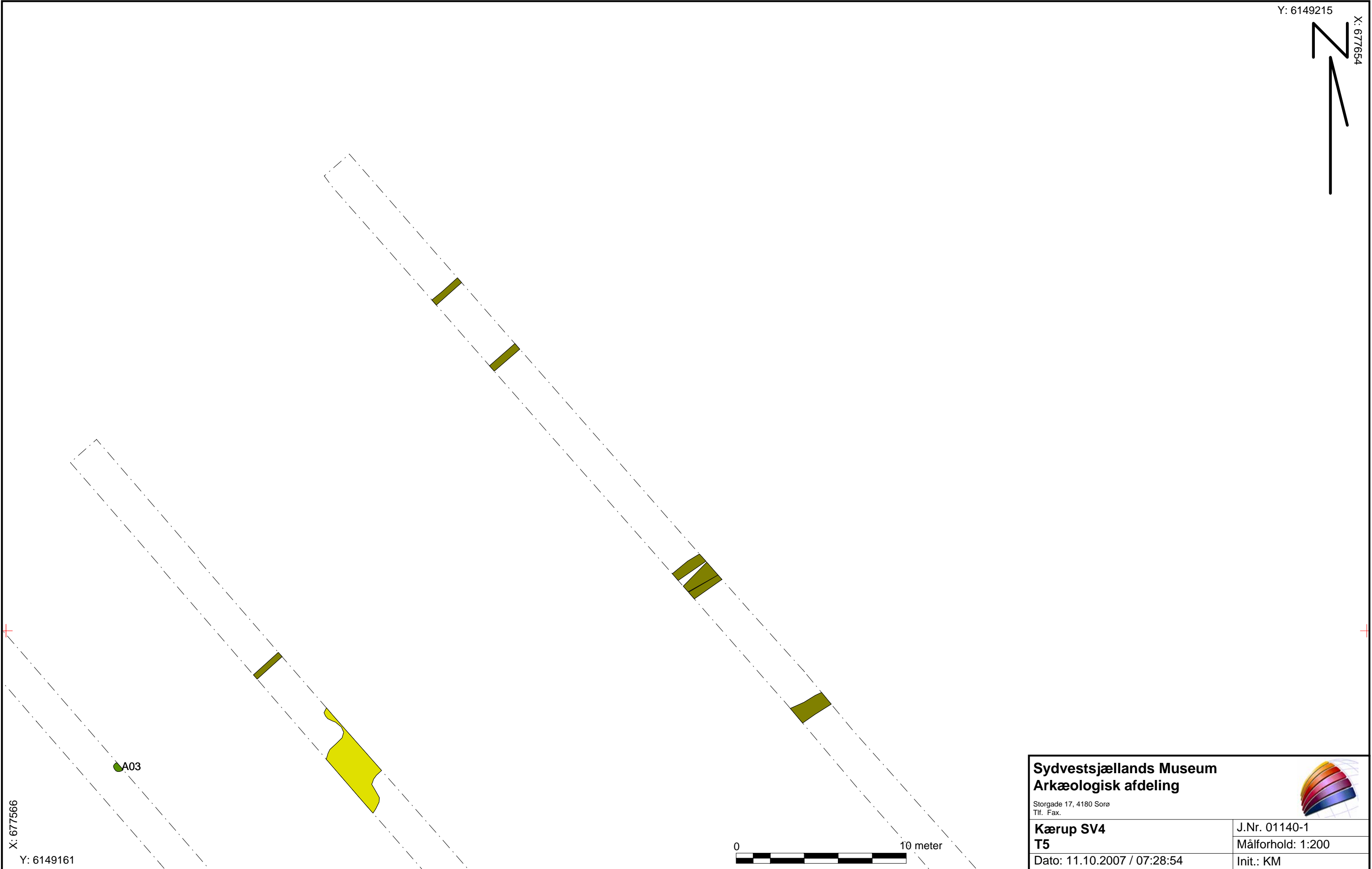
X: 677574

Sydvestsjællands Museum Arkæologisk afdeling <small>Storgade 17, 4180 Sorø Tlf. Fax.</small>		
Kærup SV4 T4	J.Nr. 01140-1 Målforhold: 1:200	
Dato: 11.10.2007 / 07:27:45		Init.: KM

Y: 6149215

X: 677654

X: 677566

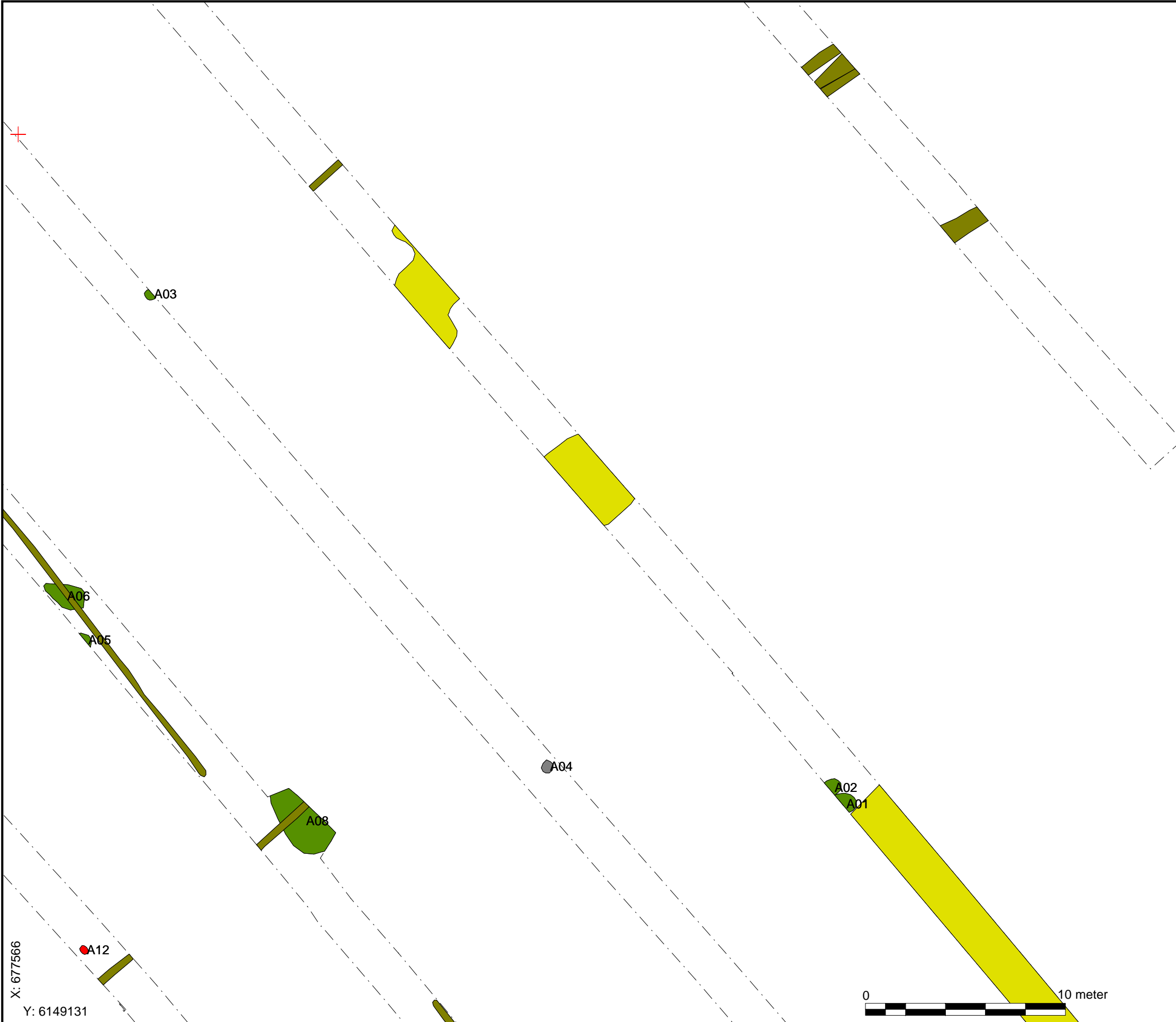
Y: 6149161

Sydvestsjællands Museum Arkæologisk afdeling		
<small>Storgade 17, 4180 Sorø Tlf. Fax.</small>		
Kærup SV4	J.Nr. 01140-1	
T5	Målforhold: 1:200	
Dato: 11.10.2007 / 07:28:54	Init.: KM	

Y: 6149185

X: 677654

X: 677566

Y: 6149131

Sydvestsjællands Museum Arkæologisk afdeling <small>Storgade 17, 4180 Sorø Tlf. Fax.</small>		
Kærup SV4 T6	J.Nr. 01140-1 Målforhold: 1:200	
Dato: 11.10.2007 / 07:30:02		Init.: KM

Y: 6149142

X: 677655

A12

A10

A09

A37

X: 677567

Y: 6149088

Sydvestsjællands Museum
Arkæologisk afdeling

Storgade 17, 4180 Sorø
Tlf. Fax.

Kærup SV4
T7

J.Nr. 01140-1
Målforhold: 1:200

Dato: 11.10.2007 / 07:31:27

Init.: KM

Y: 6149108

X: 677654

A37

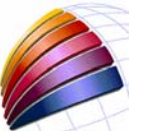
X: 677567

Y: 6149053

Sydvestsjællands Museum
Arkæologisk afdeling

Storgade 17, 4180 Sorø
Tlf. Fax.

Kærup SV4
T8

J.Nr. 01140-1

Målforhold: 1:200

Dato: 11.10.2007 / 07:32:24

Init.: KM

Stolpehul
 Grube
 Kogestensgrube
 Felter
 Dræn
 Lavning
 Stenspor

